

El document del mes de febrer de l'AMR

número 06/2013

La caiguda de Roses de 1693

Representació de la conquesta francesa de Roses

Dades arxivístiques del document

CAT AMR 20 (Col·lecció municipal de gravats), número 1. "Roses, ville de Catalogne prise par l'Armée de Roy Louis le Grand, sur les Espagnols. Le neuf Juin, 1693" Autor: Antoine Avelines (1691-1743). Mides: 35,7 x 24,5 cm. Emmarcat. Francès.

Història arxivística

El document va ser adquirit per l'ajuntament en un moment indeterminat, i forma part de la col·lecció municipal de gravats.

Contingut

Aquest gravat s'ha de contextualitzar durant el setge que va patir Roses l'any 1693 a l'entorn de la guerra dels Nous Anys, una guerra que es va focalitzar a Europa i a Amèrica entre el 1688 i el 1697, i que va enfrontar França contra la Lliga d'Absburg. El govern francès estava duent a terme una política expansionista a nivell europeu que va xocar amb els interessos anglesos. A més, Anglaterra volia mantenir els resultats que havia aconseguit arran de la seva "revolució gloriosa", i temia que Jaume II d'Anglaterra intentés una restauració que, alhora, tindria el recolzament francès.

A nivell europeu Catalunya va ser el territori on es van desenvolupar els esdeveniments més decisius, amb tota una sèrie d'enfrontaments bèl·lics que no només es duien a terme en el terreny pròpiament dit, sinó que també es van produir diversos atacs navals a les principals ciutats costaneres. La resistència oferta per les tropes espanyoles va tocar a la seva fi quan els francesos van augmentar el nombre de tropes l'any 1693, aprofitant que la resta de fronts estaven més tranquils.

És en aquest context on té lloc el setge de Roses, un setge de només set dies de duració. Les circumstàncies que més van influir en aquesta ràpida capitulació van ser el gran endarreriment armenentístic espanyol respecte al francès, i al fet que la gran majoria de combatents eren reclutes. La rendició de Roses es va produir el dia 9 juny de 1693, després que una bomba va amputar el braç al comandant Pere de Rubí que, dies després, va morir.

Les tropes franceses van proseguir la seva campanya expansionista per les costes catalanes fins al 1697, any en què es va signar el tractat de Ryswich i que va establir el retorn a la monarquia hispànica d'aquelles places que havien sigut conquerides.

El gravat intenta fer una anàlisi detallista de l'orografia rosinca i, paral·lèlament, vol mostrar, amb el màxim de detall possible, les diferents edificacions que conformaven Roses en el moment de l'atac francès. Mitjançant una relació numèrica, situada a la part inferior del gravat, el dibuix presenta la situació on es trobaven els edificis més representatius de l'època, en el que és un intent de situar l'espectador dins la posició estratègica francesa.

L'estampa mostra el moment exacte en què les tropes franceses entren dins la plaça forta, i reproduïx el precís instant que va tenir lloc la capitulació rosinca. En aquest sentit, no només es mostren les tropes a cavall, sinó que també hi ha representats els vaixells que van participar en el setge, mostrant els diferents vessants bèl·lics que les tropes franceses van utilitzar per tal de dur a terme aquesta empresa militar.

En el gravat l'autor busca magnificar la conquesta francesa ja que fa una exaltació de l'entorn mostrant un paisatge èpic i que no es correspon a la realitat, on les distàncies reals no són les que l'autor mostra en aquesta imatge. Aquesta voluntat també és present en la configuració dels edificis els quals estan dotats d'una magnificència més pròpia d'una gran ciutat de l'època.

Cal esmentar també el caràcter cortesà de la imatge personificada en dues figures que es troben a la part dreta inferior del dibuix. Aquesta característica està incorporada amb la voluntat de remarcar que la conquesta s'ha fet sota uns paràmetres determinats i que es troben a la identitat col·lectiva de la societat de l'època, on existien una sèrie de paràmetres que dictaminaven d'una manera idil·lica, com s'havia de portar a terme una conquesta.

Detall de soldats francesos al costat del castell de la Garriga

Més info

Díaz i Romañach, Narciso. *Roses una vila amb història*, Roses, Ajuntament de Roses, 1991.

De la Fuente, Pablo. *Les fortificacions reials del golf de Roses en l'època moderna*, Col·lecció Papers de Recerca, 3, Figueres, Brau-Ajuntament de Roses, 1998.

Espino López, Antonio. "Oficiales catalanes en el ejército de los Austrias, 1635-1700" a *Cuadernos de Historia Moderna*, núm. 24, 2000, p. 11-31.